

Universal Declaration of Human Rights - Gagauz

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Insan Hakların Cümlä Deklaratıyası

Kabledildi hem bildirildi 217 A (III) Birleşmiş Milletlär Kurulun Genel Asambleyasının kararınan 1948 yılda dekabrının onunda

Respublika Moldovadaki Insan hakları merkezi

Basılêr Birleşmiş Milletlär Kurulun Moldovadaki İlerlemä Programasının Yardımınan

Preambula

ESABA ALARAK, ani insan aylesi azaların kişilik saygılı, onnarın birtakım hem ayırılmaz hakların tannıması serbestliin, dooruluun hem ömür-dünnäa usuluun temelidir; hem

ESABA ALARAK, ani insan haklarına gösterilän saygısızlıktan hem aşaalıktan kaynaklanan yabannık darıldêr insannın üzünü, hem ani ölä bir dünnäa kurulması, nerdä insannarda olacak söz hem düşünmek serbestlii hem olmayacak korku hem sıkıntı, insannarın bir üüsek isteyişi gibi bildirildi; hem

ESABA ALARAK, ani insan hakları lääzım korunsun kanon kuvedinnän, ani olmasın ölä, açan insan, bitki çözüm gibi, zorbalaa hem baskıya karşı istar-istemäz kalêr yapsın kalkıntı; hem

ESABA ALARAK, ani lääzım halklar arasında dostluk baalantıların ilerlemesinä yardımcı olmaa; hem

ESABA ALARAK, ani Birleşmiş Milletlär halkları kendi Ustavında tekrarladılar inandıklannı insannarın temel haklarına, insan kişiliin onuruna hem kıymetinähem da adamnarlan karıların birtakım haklarına hem karar aldılar sotal ilerlemesine yardımcı olmaa hem taa bol serbestliktäyaşamak koşullannı iileştirmäa; hem

ESABA ALARAK, ani aza devletlär söz verdilär, Birleşmiş Milletlär Kurulunnan birliktä, cümlä insan hakların hem temel serbestliklerin saygılanmasına yardımcı olmaa;

hem

ESABA ALARAK, ani bu haklar hem serbestliklär tabeetin universal annaşılmısı bu baalantıyı bütünnä tamannamak içik pek maanalıdır,

GENEL ASAMBLEYA

bildirir bu Insan Hakların Cümlä Deklaraşıyasını ölä bir problema gibi, angısını lääzım özensinnär çözmäa hepsi halklar hem devletlär, aniki herbir insan hem cümleinin herbir organı, dayma göz altında tutarak bu Deklaraşıyayı savaşınnar aydınlatmaklan hem üretmälän yardım etmaa bu hakların hem serbestliklerin saygılanmasına naşional hem halklararası progresiv işlärän onnarın tanıtırılmasına hem tamannanmasına nicä Kurula girän devletlerin halkları arasında, ölä da o halklar arasında, angıları bulunrlar o devletlerin kanonnarı altında olan topraklarda.

Yazı 1

Insannar hepsi duuêrlar serbest hem birtakım kendi kıymetindä hem haklarında. Onnara verilmiş akıl hem üz da lääzım biri-birinä davransınnar kardaşlık ruhuna uygun.

Yazı 2

Herbir insanda läüzım olsun hepsi bu Deklaraııyada bildirilän haklar hem serbestliklä, hiçbir ayırıntısız soy, deri rengi, adam hem karı, dil, din, politika yada başka inandıkları, mülk, insan boyu eki başka durum bakımından.

Bundan başka diil läüzım yapılsın hiçbir ayırıntı devletin ya insanın yaşadı topraan politika statusuna görä, bakmayarak o toprak serbest mi, bakımını mı, kendibaşına kullanmayan mı osa suverenitetindä başka türlü sınırlamalı mı.

Yazı 3

Herbir insanın yaşamak, serbestlik hem kışiliinä dokunmamak hakı var.

Yazı 4

Kimsey diil läüzım tutulsun esirliktä ya serbestsiz durumda; esirlik hem esir satılması hiçbir türlü kabledilmeer.

Yazı 5

Kimsey diil läüzım zeetlensin, zorlaştırılsın yada cezalandırılsın zulumca eki insan şanını aşaalayan davranışlan.

Yazı 6

Herbir insanın, nerdä da o bulunsa, var hakı daava subyekti olarak tanınmaa.

Yazı 7

Herbir insan kanona karşı denk hem herkezin, bir ayırıntısız, var birtakım hakı kanonnan korunmalı olmaa. Hepsi insannarın birtakım hakı var bu Deklaraııyayı bozan diskriminaııyadan hem bölä diskriminaııya fitlemesindän korunmalı olmaa.

Yazı 8

Herbir msanını hakı var legal millet daavalarından haklarını efektivli geeri almaa, eer konstituııya ya kanon tarafından ona verilän haklar korunmazsalar.

Yazı 9

Kimsey yok nasıl zakonsuz zorlan kapansın, tutulsun yada erindän kaldırılsın.

Yazı 10

Herbir insanın haklarını hem borçlarını belirtmäk için hem ona çıkarılan kabaatlamanın sebepli olup-olmadıını göstermäk için var hakı, cümlä birtakımnık temelindä, istemäa onun daavası bakılsın açık hem dooruluk kurallarına uygun olarak baalı olmayan hem tarafsız olan sudta.

Yazı 11

1. Herbir kabaatlı bulunan insanın hakı var kabaatlı sayılmamaa, eer onun kabaatı zakona görä açık araştırmaklan ortaya çıkarılmadıysa hem ona hertürlü korunma kolaylı verilmediysä.

2. Kimsey yok nasıl cezalandırılsın ölä bir cürüm (zakona uymayan iş) yapması için yada yapmaması için, eer yapıldı zamanda o cürüm naıional zakonnarına görä hem halklararası haka görä cezalanan kabaat sayılmadıysa. Hem yok nasıl kabaatlıya verilsin taa aar ceza, nekadar vardı nasıl verilsin o vakıtta, açan cürüm yapılmış.

Yazı 12

Kimseyin yok nasıl kanonsuz karışılın kendi kişi hem aylä yaşamasına, kanonsuz dokunulsun onun eviniä, onun Yazışma saklılına yada onun kıymetinä hem adına. Herbir insanın var hakkı kanonnan korunmalı olmaa bölä karışmalardan eki bölä dokunmalardan.

Yazı 13

- 1. Herbir insanın var hakkı serbest er diıştirmää hem herbir devletin sınırlarında kendisinä oturmak eri ayırmaa.**
- 2. Herbir insanın var hakkı çıkmaa memlekettän, bu sırada kendi memleketindän da, hem dönmää memleketinä.**

Yazı 14

- 1. Herbir insanın var hakkı sıkıştırmalardan başka memleketlerdä koruntu aaramaa hem o koruntuyu kullanmaa.**
- 2. Bu hak yok nasıl kullanılsın, eer sıkıştırma yapılsa gerçektän politikaya baalı olmayan bir kabaat için yada Birleşmiş Milletlär kurulun neetlerinä hem prinıplerinä karşı gidän işlär için.**

Yazı 15

- 1. Herbir insanın var vatandaşlık hakkı.**
- 2. Kimseydän yok nasıl kanonsuz alınsız onun vatandaşlı yada onun hakl kendi vatandaşlıını diıştirmää.**

Yazı 16

- 1. Yaşlarını dolduran adamnarın hem karıların var hakkı, hiçbir sınırlamasız soy, milletlik ya din üzerinä, evlenip aylä kumıaa. Onnarın hakları birtakım evlenirkän, evlenmektä bulunarkan hem ayrılarkan.**
- 2. Evlenmek olabilir sade karşılıklı iki tarafın bütün serbestliinnän hem kayıllınnan.**
- 3. Aylä— cümlelerin bir natural hem ana kısmı hem onun var hakkı cümlä hem devlet tarafından korulu olmaa.**

Yazı 17

- 1. Herbir insanın var hakkı mal saabisi olmaa tek başına yada başkasınnan birliktä.**
- 2. Kimseyin elindän zakonsuz mal diil läözüm alınsın.**

Yazı 18

Herbir msanın var serbestli düşünmek, üz hem din hakkı; bu haka girer serbestlik diıştirmää kendi diini ya inandıklarını hem tutmaa kendi dinini ya inandıklarını tek başına ekİ başkasınnan birliktä, halka açık üürenmää, duva etmää hem din ritual adetlerini kullanmaa.

Yazı 19

Herbir insanın var hakkı serbestli fikirlerinä hem onnarın serbestli açıklamasına; bu haka girer serbestlik engelsiz kendi fikirlerinä uymaa hem serbestlik aaramaa, kabletmää hem daatmaa bilgi hem fikir hertürlü hem devlet sınırlarına baalı olmayarak.

Yazı 20

- 1. Herbir insanın var hakkı uslu toplantı hem kuruluş serbestliinä.**

2. Kimseyi yok nasıl zorlaştırmaya girsün nesoy-sa kuruluşu (asotiatieyâ).

Yazı 21

- 1. Herbir insanın var hakkı pay almaa kendi devletin kullanmasında doorudan yada seçilmiş vatandaşların aracılınnan.**
- 2. Herbir insanın var birtakım hakkı kendi memleketinde devlet izmetine giräbilmää.**
- 3. Halkın isteiyişi lââzım olsun önderlik kuvedin temeli; bu isteiyiş laazım belli edilsin periodik hem falş olmayan seçimnerdä, angıları lââzım yapılsın universal hem birtakım seçim hakkınan, saklı kiyat atmaklan yada başka denk maanalı, kiyat atmanın serbestliini koruyan formalarlan.**

Yazı 22

Herbir insanın, cümlä azası olduu için, hakkı var sotal yardımına hem onun saygılıın yardımını olması için hem kişiliin serbestli ilerlemesi için lââzım olan ekonomika, soşial hem kultura hakların gerçekleştirmesine national yardımnanı hem milletlärarası işbirlii yolunnan hem herbir devletin yapılışına hem kaynaklarına uygun olarak.

Yazı 23

- 1. Herbir insanın var hakkı çalışmaa, serbestli iş ayırmaa, dooru hem uygun iş kolaylıklarında çalışmaa hem işsizliktän korunmalı olmaa.**
- 2. Herbir insanın var hakkı hiçbir ayırtısız birtakım iş için birtakım ödek kabletmää.**
- 3. Herbir çalışan insanın var hakkı almaa dooru hem kanaatlı ödek, angısı eter insanca yaşamaa ona hem onun aylesine hem angısına, lââzım olduynan, eklener başka sotal yardımnanı.**
- 4. Herbir insanın var hakkı kurmaa profesyonel birlikleri hem girmää profesyonel birliklerine kendi intereslerini korumaa deyni.**

Yazı 24

Herbir insanın var hakkı dinnenmä hem boş vakıda, bu arada çalışma günün akıllıca sınırlandırılmasına hem periodik ödekli izinina (otpuskaya).

Yazı 25

- 1. Herbir insanın var hakkı ölä yaşamak uununa, bu sıraya girer imeesi, giyimi, evi, saalık bakımı hem lââzım olan soşial izmetleri, angısı lââzım olêr korumaa saalını hem varlıını, kendisinin hem aylesinin, hem hakkı yardımsız kalmamaa işsizlik, hastalık, sakatlık, ihtârlık yada başka olabilirli durumda, açan o kendisine baalı olmayan sebeplär üzerine geçinmesi için kaynaksız kalabilir.**
- 2. Analık hem uşaklık vererlär bir ayırı bakım hem yardım hakkı. Hepsi uşaklar, duuan evlilikte ya evlilik dışında, lââzım kabletsinnär birtakım sotal yardım.**

Yazı 26

- 1. Herbir insanın var öğrenmâk hakkı. En az başlantı hem genel öğrenmâk lââzım olsunnar ödeksiz. Başlantı öğrenmâk lââzım olsun hepsi için. Tehnika hem zanaat öğrenmesi için yol lââzım açık olsun herkezinä, üüsek öğrenmâk tä lââzım hepsi için birtakım açık olsun herkezin becerdimä görä.**
- 2. Öğrenmâk lââzım ön versin insan kişiliin dolu ilerlemesmä hem da insan hakların hem temel serbestliklerin taa büyük saygılanmasına. Öğrenmâk lââzım yardım etsin karşılıklı annaşmak, saburluk hem dostluk olsun hepsi miiletlä, soy hem din grupaların arasında hem yardım etsin Birleşmiş Kurulun barış koruma çalışmalarına.**

3. Ana-bobanın var üstün hakı kendi küçük yaşlı uşaklarına üürenmāk forması ayırmaa.**Yazı 27**

1. Herbir insanın var hakı serbestli pay almaa cümleinin kultura yaşamasında, hoşlanmaa incä zanaatlan, pay almaa bilim ilerlemesinde hem faydalanmaa onun hayırlarınan.

2. Herbir insanın var hakı korunsun onun moral hem material interesleri, kaynaklanan onun yaptı bilim, literatūra ya artistik yaratmalarından.

Yazı 28

Herbir insanın var hakı ölä bir soțial hem halklararası düzenä, aıgısında bütün haklar hem serbestliklär, sıralanan bu Deklaraıyada, gerçek olabileceklär.

Yazı 29

1. Herbir insanın cümlä karşısında borçları var, sade cümledä olur gerçeklensin kişiliin serbest hem bütün ilerlemesi.

2. Haklarını hem serbestliklerini gerçekleştirekän herbir insana sade ölä sınırlama yapılabilinir, angısı kanona göre uygulanmış saade neetlän gerçekleştirmäa aalemin haklarının hem serbestliklerinin tanınmasını hem saygılanmasını hem da demokratik toplumunda dooru moral isteklerinä, cümlä düzeninä hem cümlä yaşamak boluuna uygun olması için.

3. Bu hakların hem serbestliklerin gerçekleştirilmesi hiçbirtürlü diil läazım aykırı gitsin Birleşmiş Milletlär Kurulun neetlerinä hem prinıptilerinä.

Yazı 30

Bu Deklaraıyada bişey yok nasıl yorumnansın osoy, sansın bir devletä, kişi grupasına yada ayırı kişilerä veriler hak ölä bir çalışmada bulunmaa, angısı önnendiriler bu Deklaraıyada sıralanan hakları hem serbestlikleri yok etmäa.
